

Protokół
z posiedzenia Podzespołu problemowego ds. zamówień publicznych
Rady Dialogu Społecznego
z dnia 8 kwietnia 2024 r.

Miejsce posiedzenia: Centrum Partnerstwa Społecznego „Dialog” im. A. Bączkowskiego, sala A, ul. Limanowskiego 23 w Warszawie.

Przewodniczący: Marek Kowalski, Przewodniczący Podzespołu problemowego ds. zamówień publicznych, FPP.

W posiedzeniu wzięli udział: Ignacy Niemczycki, Podsekretarz Stanu w Ministerstwie Rozwoju i Technologii; Przemysław Grosfeld, Z-ca Dyr. Dep. Doskonalenia Regulacji Gospodarczych w Ministerstwie Rozwoju i Technologii; Brygida Brańko Z-ca Dyr. Dep. Prawnego, Urząd. Zamówień Publicznych oraz przedstawiciele: Ministerstwa Infrastruktury; Urzędu Ochrony Danych Osobowych; Zakładu Ubezpieczeń Społecznych; Państwowej Inspekcji Pracy; Ministerstwa Rodziny Pracy i Polityki Społecznej oraz członkowie zespołu, zaproszeni goście i eksperci.

Porządek obrad obejmował:

1. Dyskusja nad przedstawioną propozycją zmiany ustawy *Prawo zamówień publicznych*, w kontekście:
 - a) wykorzystania środków unijnych, w tym KPO i stosowania klauzul środowiskowych
 - b) stosowania klauzul społecznych.
2. Sprawy różne.

Marek Kowalski, Przewodniczący Podzespołu problemowego ds. zamówień publicznych, FPP; powitał uczestników posiedzenia i przedstawił porządek obrad. Następnie przypomniał cele Podzespołu ds. zamówień publicznych, a także główne propozycje zmian w ustawie Prawo zamówień publicznych. Odniósł się również do wcześniej działającego, doraźnego zespołu ds. zamówień publicznych i wskazał, że prace zakończyły się sukcesem, tj. doprowadzeniem do zmian w ustawie prawo zamówień publicznych. Zapowiedział, że wypracowane propozycje zmian ustawy prawo zamówień publicznych, zostaną przekazane Prezydium i poddane głosowaniu na posiedzeniu plenarnym Rady w formie uchwały oraz że zostaną skierowane do ministerstwa właściwego, tj. Ministerstwa Rozwoju i Technologii.

Powiedział, że chciałby, aby został przygotowany wniosek do Komisji Europejskiej, związany z ochroną rynku europejskiego, w zakresie ESG. Nawiązał do stosowania klauzul społecznych oraz do zapasów na rynku usług w przeszłości. Następnie zapowiedział, że będzie wnioskował o zmianę członków organizacji, których członkowie nie pojawiają się na posiedzeniach, przez co praca Podzespołu ulega opóźnieniu.

Ad 1

Grzegorz Lang, FPP; przedstawił propozycję zmian ustawy *Prawo zamówień publicznych* w kontekście wykorzystania środków unijnych, w tym KPO.

Omówiono propozycje zmian w ustawie prawo Zamówień Publicznych m.in. w kwestiach dotyczących: zapobiegania nadużywania wypłaty kwoty gwarancji bankowych lub ubezpieczeniowych przez zamawiającego, obowiązku sprawozdawczości niefinansowej (ESG) oraz uelastyczenia zabezpieczenia należytego wykonania umowy oraz zabezpieczeń wspólnych.

Ewa Kędzior, NSZZ „Solidarność”; nawiązała do propozycji NSZZ „Solidarność” w zakresie uzupełnienia art. 109, dot. fakultatywnych podstaw wykluczenia.

Wojciech Hartung, KL; zasygnalizował potrzebę wydłużenia czasu na przeanalizowanie zapisów dotyczących zmian ustawy Prawo zamówień publicznych, zwłaszcza o zapisy dotyczące ESG.

Marek Kowalski, Przewodniczący Podzespołu problemowego ds. zamówień publicznych, FPP; podkreślił znaczenie kwestii dotyczących ESG. Zaznaczył, że monitoruje dyrektywy, które będą wprowadzane w nieodległej przyszłości, jak np. dyrektywa celna, czy dyrektywa mobilna, które w jego ocenie, będą ograniczały konkurencyjność w UE, prowadząc m.in. do planów transformacji transportu kołowego na kolejowy.

Ignacy Niemczycki, Podsekretarz Stanu w Ministerstwie Rozwoju i Technologii; podziękował członkom Podzespołu za pracę nad usprawnieniem funkcjonowania ustawy o zamówieniach publicznych. Pozytywnie odniósł się do wniosku do UE ws. ochrony rynku europejskiego. Poinformował, że MRiT prowadzi dialog z Urzędem Zamówień Publicznych na temat funkcjonowania ustawy Prawo Zamówień Publicznych. Powiedział, że ustawa działa dobrze, zwłaszcza na tle innych państw Unii Europejskiej, jednakże niektóre zapisy wprowadzone w ostatnich latach są wykorzystywane w niewystarczającym stopniu. Podkreślił, że Ministerstwo jest otwarte na dialog ze stroną społeczną w sprawie propozycji zmian w ustawie. Następnie odniósł się do konkretnych propozycji podzespołu dotyczących zmian w prawie zamówień publicznych, w tym do obszarów obowiązku sprawozdawczości niefinansowej (ESG), gdzie zachęcał by proponowane zapisy były kompatybilne z unijnymi dyrektywami.

Marek Kowalski, Przewodniczący Podzespołu problemowego ds. zamówień publicznych, FPP; odniósł się do wypowiedzi przedmówcy, w tym nawiązał do KPO i powiedział, że będziemy mieć do czynienia z dużym nagromadzeniem inwestycji w krótkim czasie. Podkreślił też potrzebę wspierania firm europejskich i polskich. Nawiązał również do kwestii ESG i podkreślił fakt, iż duże firmy będą zależne w tej kwestii od mniejszych podwykonawców.

Monika Krasieńska, Dyr. Dep. Orzecznictwa i Legislacji UODO; doceniła pracę zespołu w kontekście brania pod uwagę kwestii ochrony danych osobowych na najwcześniejszych etapach projektowania zmian ustawowych. Powiedziała, że warto by było uzupełnić regulację o uzasadnienie z poziomu konieczności ochrony danych osobowych, tj. uzasadnienia konieczności potrzeby zbierania danych osobowych. Nawiązała do kwestii regulacji czasu przechowywania danych osobowych, zbieranych przez określone systemy. Zwróciła uwagę na potrzebę ochrony danych osobowych, w kontekście przygotowywanych zapisów do zmiany ustawy o zamówieniach publicznych, tak by były spójne z przepisami unijnymi.

Brygida Brańko, Z-ca Dyr. Dep. Prawnego, Urząd Zamówień Publicznych; odniosła się do stosowania klauzul społecznych i powiedziała, że regulacje potencjalnie nie będą dotyczyć wszystkich pracodawców. Pozytywnie odniosła się do propozycji dotyczących rozszerzenia art. 109, choć regulacja ta wymagałaby jeszcze przemyślenia. Następnie odniosła się do propozycji w kwestii ESG. Nawiązała do propozycji uelastycznienia i uwalniania gwarancji bankowych ustanowionych jako zabezpieczenie należytego wykonania umowy i powiedziała, że Urząd Zamówień Publicznych ma raczej negatywną opinię w tym zakresie.

Grzegorz Lang, FPP; zwrócił uwagę, że obecnie mamy gwarancje bankowe lub ubezpieczenie ustanowione jako zabezpieczenie należytego wykonania umowy ustanowione dla każdego zamówienia i dopóki one nie będą wykorzystane, to są „uśpione” oraz że na tej samej zasadzie działałyby wspólne zabezpieczenia. Dodał, że w każdej sytuacji wykorzystania następowaloby uzupełnienie, tak więc nie byłoby uszczerbku dla interesu zamawiającego, natomiast byłaby ulga dla wykonawców.

Marek Kowalski, Przewodniczący Podzespołu problemowego ds. zamówień publicznych, FPP; zapowiedział, że kolejne posiedzenie Podzespołu odbędzie się w dniu 30 kwietnia br. w formie hybrydowej. Poprosił by organizacje przekazywały uwagi do proponowanych zmian w ustawie prawo zamówień publicznych do dnia 18 kwietnia br. Następnie odniósł się do kwestii gwarancji i powiedział, że dane są poparte badaniami. Powiedział, że należy działać z pewnym wyprzedzeniem, by zagraniczne firmy nie wypierały firm rodzimych oraz by polskie firmy mogły się rozwijać. Podkreślił, że każde państwo w UE dba o swoich przedsiębiorców.

Jakub Kus, OPZZ; pozytywnie odniósł się do propozycji zmian w ustawie Prawo zamówień publicznych. Zadał pytanie w zakresie sprawozdawczości niefinansowej ESG, czy wprowadzenie

przepisów dyrektywy zabrania wprowadzenie przepisów prawa krajowego, proponowanych w artykule nr 1 dotyczących ESG.

Przemysław Grosfeld, Z-ca Dyr. Dep. Doskonalenia Regulacji Gospodarczych, Ministerstwo Rozwoju i Technologii; zwrócił uwagę na to, że uwagi resortów, wniesione na poziomie prac w RDS pomogą przyśpieszyć prace w kolejnych etapach legislacyjnych dotyczących zmian w ustawie.

Ad 2

Marek Kowalski, Przewodniczący Podzespołu problemowego ds. zamówień publicznych, FPP; odniósł się do stosowania klauzul społecznych. Nawiązał do zachodnich systemów typu SLA. Powiedział, że należałoby kupować usługi, a nie „leasingować” pracowników. Powiedział, że w krajach zachodnich „kupuje się pracę, a nie pracowników”.

Katarzyna Pietrzak, OPZZ; wskazała, że wymóg zatrudnienia na umowę o pracę nie jest de facto klauzulą społeczną, ale wymogiem przestrzegania prawa pracy w zamówieniach publicznych. Nawiązała do weryfikacji wymogu zatrudnienia osób realizujących zamówienia publiczne. Z informacji docierających do OPZZ wynika bowiem, że jakość zatrudnienia przy realizacji zamówień publicznych jest często niska. Choć istnieje podstawa prawna i obowiązek kontroli zamawiający często nie weryfikują wymogu zatrudnienia. Dodała, że w dokumentach UZP nie ma informacji nt. tego jak często realizowane są kontrole, oraz na co one wykazują i jak często nakładane są sankcje przez zamawiającego. Wskazała na brak informacji nt. współpracy zamawiających z PIP. Poprosiła przedstawiciela PIP o informacje w tej sprawie.

Katarzyna Pietruszyńska, Radca prawny w Dep. Prawnym, Państwowa Inspekcja Pracy; przedstawiła dane w zakresie kontroli wywiązywania się przez zamawiających z obowiązku zatrudniania pracowników w ramach stosunku pracy przy realizacji zamówień publicznych. Powiedziała, że dane były zbierane od 2017 r. Powiedziała, że od 2019 roku kontrole prowadzone są tylko na skutek zgłaszanych skarg.

Brygida Brańko, Z-ca Dyr. Dep. Prawnego, Urząd Zamówień Publicznych; powiedziała, że UZP wykona zestawienie dot. kontroli z ostatnich 4 lat.

Jakub Kus, OPZZ; zadał pytanie odnośnie do instrumentów sprawdzania stosowania klauzul środowiskowych i społecznych i zadał pytanie, czy istnieją instrumenty do wiarygodnego sprawdzenia stosowania klauzul społecznych oraz wyraził opinię, że nie posiadamy takich narzędzi.

Katarzyna Pietruszyńska, Radca prawny w Dep. Prawnym, Państwowa Inspekcja Pracy; powiedziała, że w świetle ustawy PZP, zamawiający nie ma uprawnień do przerzucania własnych obowiązków na jakikolwiek organ państwowy, w tym PIP.

Marek Kowalski, Przewodniczący Podzespołu problemowego ds. zamówień publicznych, FPP; powiedział, że kwestia kontroli będzie podejmowana w dalszych częściach dyskusji. Poprosił o przyjrzenie się uwagom zgłoszonym przez MRiT, gdyż to ministerstwo będzie dalej partnerem przy procedowaniu ustawy. Zaapelował do MRiT o przyjrzenie się propozycjom od strony praktycznej, gdyż celem nie jest ograniczanie praw dla zamawiających i dodał, że celem jest umożliwienie rozwoju i startowania w przetargach polskim firmom.

Następnie poprosił członków po stronie Konfederacji Lewiatan i Pracodawców RP o przygotowanie pakietu zagadnień dot. prezydencji w UE i otoczenia gospodarczego, w celu wypracowania ewentualnego stanowiska w tej sprawie po stronie pracodawców. Zaznaczył również, że członkowie zespołu mają prawo wnieść pod obrady inne tematy, które uznają za istotne z punktu widzenia ustawy PZP. Przypomniął, że do 18 kwietnia br. będą zbierane uwagi do obecnych propozycji zmian projektu, po czym uwagi zostaną uwzględnione i ponownie rozesłane do członków zespołu oraz powiedział, że na kolejnym posiedzeniu będą omawiane sprawy dot. KPO. Wobec wyczerpania porządku obrad zamknął posiedzenie.

Marek Kowalski
/ - /
Przewodniczący Podzespołu

Sporządziła Paulina Knapik
/ - /
Biuro Rady Dialogu Społecznego